

Cavae partem
 septum transie-
 unt, illa quae
 sub iecore costi-
 sit, non arcti-
 orem esse.

HAVDQVAQVAM Galeno & reliquae Anatomicorum turbæ illius pla-
 cita sectanti satis fuit, falsum uenae cauae ortum à iecore comminisci, ac ut
 ab Aristotelis placito uerius declinare uiderentur, fingere, uenam caua-
 mox à suo è iecoris gibbo progressu in duos truncos arteriae magnae mo-
 do bipartiri, unumq; ad superiora corporis, alterum uerò ad inferiora du-
 ci: quinimo ut etiam probaret sanguinem in corde non generari, adijcere
 nò ueritus est, truncum qui superiora petit multò strictiorē esse, minusq;
 amplum illo qui deorsum porrigitur. Sed iam asseruimus, cauam in eiusmodi truncos non di-
 uidi: & etiā ueritati neutiquā cōsonum est, cauae uenae partem quae inter iecur^a dextramq; cor-
 dis aurem conspicitur, angustiorē illa uideri, quae sub iecore lumborum uertebri explicatur, ut
 quod nō perfunctoriē inter dissecandum obseruari uelim: quo minus aliquis, qui mihi secan-
 ti nō altiterit, aut ipse sectionem studiosē non fuerit aggressus, hæc me confingere arbitretur.
 Nam si quis obiter sectioni studium impendat, & iecur aut cor, aut aliud mēbrum inter secan-
 dum mouens, plus sanguinis in uenae partem uertebri lumborum exporrectam, quam in illā
 quae supra iecur habetur propulerit, is sanē Galeni sententiā subscribet. at si uicissim ex hac ue-
 nae parte in illā sanguinē compressum sursum duxerit, leui opera Galeno non amplius assentie-
 tur. Præterea, ubi hæc sectione indagauerit, necessum est Galeni rationem pressius expendere,
 qua conficit ascendente uenae partē multò oportere minorē esse descendente, quod hæc plures
 quam illa partes enutriat. Nam si hæc Galeni ratio uera est, etiā citra sectionē ipsius commentū
 nulli nō innotescet, quandoquidē ascendens pars plus sanguinis contra Galeni dogma, quam
 inferior quae lumborum uertebri exporrigitur, requirit. Primum enim neq; bilis uesicula, neq;
 uentriculus, neq; intestina, neq; omentum, neq; mesenterium, neq; lien ramulum aliquem à ca-
 ua assumunt, hæc q; sub iecore collocantur. Verum soli renes, altera uesica, testes et crura, & in-
 ferioi abdominis pars ab ea quae descendit cauae parte sanguinem adipiscuntur. Ab ascenden-
 te uero septum transversum et uniuersus thorax alitur. nam & thoracis pars iecori proxima, &
 secundam usq; lumborum uertebra pertinet, a^a uena coniugis experti nutrimentum obti-
 nere audies. deinde manus, collum & caput uniuersum, ut taceam nūc sanguinis copiam in ce-
 rebrum tot uenis scaturientem, et eam quae in cor deferitur, non solum cordis & pulmonis om-
 nium maximi uisceris nomine, uerum & omnium arteriarum quas sanguine ad cor delato im-
 pleri credimus, & arteriae demum, si cum descendente caue portione comparentur, quanto mi-
 nus quam illa sanguinis continent. Sed quorsum spectat eiusmodi rationes, ut Galeni placitū
 subuertatur, colligere, quum sectio iam admonitis studiosis abundē non hoc solum infirmit,
 sed & alia quae in Galeni libris de Hippocratis & Platonis decretis passim leguntur, quampluri-
 ma, à medicis propter secandi imperitiam, & nimiam quam autoribus damus fidem, tanquā
 Apollinis oracula, libenter concessa. Cæterum ego in præsentia relicto Galeni placitis, partē
 cauae ascendente lubens persequeretur, quod oratio uera duntaxat enarrans minus excreceret,
 & Galeni nomine non interrupta, longē redderetur facillior. Verum ea ipsius est autoritas, &
 nostra in illum obseruantia, ut nisi ipse interdum quando illius sententiæ non acquiesco, admo-
 nerem, nullus non me falsissima proponere sibi persuaderet: quum interim collatis inuicem ad
 hominis sectionem locis, in promptu sit, an perperam ab illo declinem. quod si alibi accidit, pro-
 secto nunc in uenae cauae serie mihi quantum uis inuito continget: quam prius aliquosq; uere
 persequar, ac postmodū ubi à Galeni dogmatibus sermo diffuserit adijciam. Vena itaq; caua
 neruosa septi transversi partem in dextro ipsius latere peculiari foramine^c permeat, unā etiam
 cordis^d inuolucrum perforans, quod insigni amplitudine tum alibi septo continuatur, & con-
 nascitur, tum potissimum ubi caua septum transit, ac septo^e duas non uulgares offert propagi-
 nes, per uniuersam septi sedem multiplici sobole excurrentes, & ramulos quoq; cordis inuolu-
 cro, quā id septo committitur, diffundentes. Quum primum uerò caua septum^f superauit, mo-
 dicē uersus sinistram cordis^g basis dextrum latus procedens, sinistro ipsius latere^h adaperi-
 tur, atq; in dextrum cordis sinum pertinet. Non quidem ut Anatomicorum sæx scribit, aliqua
 propagine aut ramo quopiam, uerum duntaxat foramine quodam seu scissione adeo ampla, ut
 cauae uenae amplitudo ipsi neutiquam conferenda sit. Anteriori cauae uenae parti hīcⁱ dextra
 cordis auricula connascitur. A^j posteriori uerò cauae ad cor connexus sede, insignis uena
 promitur (non autem, ut Galenus libro de Venarum sectione docet, exigua) quae secundum
 cordis

Cauae per sep-
 tum transiens,
 ac ipsius in sep-
 tum rami.

Cauae in cor-
 dis dextrum si-
 num adaperi-
 tio.

Cordis basim
 cingens uena.

cordis posteriora & sinistram latus ita porrigitur, ut cordis basim coronae modo succingat, ac
 ab inferiori ipsius sede^a ramos deorsum ad cordis usque mucronem dispergat, quorum præci-
 pui sunt, qui cordis substantiam illic petūt, ubi hæc est^b crassissima. Vnde etiam frequentiores ue-
 nas sinistro cordis lateri, & ubi sinuum ipsius septum consistit, nobis occurrunt. Hæc uena in
 terdum gemina uisitur, grandiori quidem à posteriori sede orificij cauae initium ducente, mi-
 nori uerò ab anteriori sede. Verum longē sæpius unica tantum obseruatur, etiam si Galenus a-
 libi hanc perpetuò geminam esse scripserit. Vena caua à cordis basi sursum ascensura gracilior
 sit, & cordis inuolucrum perforat, & uersus corporis medium sensim ducta magnae arteriae
 innititur, non autem retrorsum ducta uertebrae corporibus insidet, quae à stomacho occu-
 pantur, cui rursus aspera incumbit arteria, & huic non infima magnae arteriae propago cui ul-
 timo caua insertitur: adeo sanē ut quum caua tantum à uertebri distet, mirabili artificio illis
 uena fuerit offerenda, quae ipsis costis quae sanguinem subministraret. Quum enim septum
 transversum impedimento sit, quo minus caua^c ubi sub iecore exporrigitur, ac renibus sobo-
 les dispensat, uertebri costisq; propagines tribuere queat, & deinde quum cordis basis adeo à
 uertebri eleuetur, & uasa in pulmones diffusa caua à uertebri ita subleuent, ut etiam hinc
 ad ipsas caua nullos deriuare queat ramos, rerum Opifex à caua^d magnam eduxit propagi-
 nem, postquam hæc cordis inuolucrum transcendit, atque pulmonis dextrae partis cum sini-
 stra^e connexum (qui uasorum pulmonis interuentu perficitur) superauit, ipsaq; dorso propin-
 quius quam antea accedit. Hæc propago seu uena à dextro cauae latere pronata, deorsum ad
 quartae propemodum thoracis uertebrae corpus contorquetur, & decliuis secundum de-
 xtrum uertebrae latus porrecta suo^f sine unā cum magna arteria, sub septo transuerso ad
 aliquot lumborum uertebras pertingit. Hæc uena, cauae uicem toto progressu gerit, quo
 ipsius caudex uertebrae ita^g atque in lumborum regione nequiuīt contingere, ac geniculatim
 ramos ad uertebrae ipsas^h quae adeo dorsi partes offerre. Porro caua hanc sine coniuge & pa-
 ri uenam à se tam grandem deprompsit, ut arteriae magnae ritu utrinque ad costarum inter-
 ualla, ut nunc dicam, ramos germinare posset, quos quidem à lateribus non diffudit, sed
 ex media regione posterioris ipsius sedis, quae uertebri innititur. Quia uerò coniuge priua-
 tur, neque in altero latere parē affiscitⁱ caua propaginem, & Graeci, nos uenam absque
 coniuge, & paris expertem nominamus. Oritur autem potius à dextro cauae latere, quam à
 sinistro, quod secundum dextram dorsi sedem explicari debuit, sinistra nimirum sede, & me-
 dia quodammodo à magna arteria dignissimo organo occupandis. Ab anteriori etiam ca-
 uae sede non enascitur, ne frustra tunc longiori ductu quam nunc uersus dextrum reflecti, ita-
 que spinam accedere deberet. A posteriori quoque principium sumere nequiuīt, quod hæc se-
 des alijs incumbat organis, quodque hinc uenam coniugis expertem dextrorsum magis de-
 duci, quam nunc, opportuisset. Ab hac uena utrinque geniculatim pullulant propagines, sin-
 gulae ad unum nouem costarum inferiorum interuallum perreptantes, quae in uerarum qui-
 dem costarum interuallis ad eam usque^j sedem contendunt, ubi hæc in cartilaginem degene-
 rant: in spuriarum uerò costarum interuallis, etiam in anteriora magis abdominis, quam in-
 terualla pertinent, propagines hæc pertingunt, abdominis musculis etiam^k implicita. In ipso
 autem per costarum interualla progressu ramulos diffundunt, qui in musculos illi thoracis se-
 di quam ipsae perreptant incumbentes, disperguntur. Præterea ab hac sine pari uena ad sin-
 gulas secundum quas deducitur uertebrae soboles quaedam pertinent, quae in uertebrae
 corpora, & dorsalem medullam, & in musculos his sedibus accumbentes excurrunt. Præ-
 terea^l membranarum thoracem interficientibus, quae illae dorso continuantur, ab hac uena fur-
 culi etiam offeruntur. Deinde non obaudiendum est, ab huius uenae lateribus, quam pri-
 mum ab ortu uertebrae contingit, subinde ramum quoque educi, eumque in tenues propa-
 gines diuisum, etiam sui lateris superiores costas adire, atque inibi in membranam costas suc-
 cingentem numerosis, sed gracilibus furculis distribui. atque hinc non seriatim ac recta secun-
 dum costas ductum feruntur, quemadmodum rami inferioribus costis digesti, uerum erra-
 bundo ductu excurrunt. Atque id adeo frequenter in hominibus (quod his scilicet multò bre-
 uior thorax, quam quadrupedibus, à natura datus sit) usu uenit, ut eodē anno in publica sectio-
 ne in uiro & item muliere omnes thoracis costas enutriti, interdū Patauij uiderimus. Et Bono-
 niae etiam (ut priuatas sileam sectiones) quū primum illic dissectioni præessem, atq; de uenae se-
 ctione in laterali morbo satis pertinaciter contenderetur, una eademq; demonstratione tria no-
 bis obtigerūt hominū cadauera, quibus omnes thoracis costas huius uenae propaginibus enu-
 triri, nemo ex tanto eruditior uiroꝝ cœtu inficiari potuit. Atq; ut id subinde obseruatur, ita sa-
 ne interdum hanc sine pari uenam, quum ad nonam ferè thoracis pertingit uertebrae, in duos

Li. 7. de. Ad.
 mi. dissecio.

Qui uenam cō-
 iugis expertē
 à caua educi
 oportuerit.

Varia uenae
 paricarentis
 series.